

Brüssel, 5. mai 2026
(OR. en)

8874/26

ECOFIN 569
UEM 159
FIN 626
ECB
EIB

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPRez, direktor
Kättesaamise kuupäev:	4. mai 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	C(2026) 2647 final
Teema:	Komisjoni teatis Suunised liikmesriikidele taaste- ja vastupidavusrahastu lõppetapi ja sulgemisega seotud korralduslike aspektide kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument C(2026) 2647 final.

Lisatud: C(2026) 2647 final

Brüssel, 30.4.2026
C(2026) 2647 final

Komisjoni teatis

Suunised liikmesriikidele taaste- ja vastupidavusrahastu lõppetapi ja sulgemisega seotud korralduslike aspektide kohta

Komisjoni teatis

Suunised liikmesriikidele taaste- ja vastupidavusrahastu lõppetapi ja sulgemisega seotud korralduslike aspektide kohta

1. ÜLDPÕHIMÕTTED

Taaste- ja vastupidavusrahastu on ajutine vahend, mis loodi COVID-19 kriisi kahjuliku mõju kontekstis, et edendada liidu majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust. Selle eesmärk on parandada liikmesriikide vastupanuvõimet, kriisiks valmisolekut, kohanemisvõimet ja kasvupotentsiaali, andes neile rahalist toetust riiklikes taaste- ja vastupidavuskavades sätestatud reformide ja investeeringute rakendamiseks.

Määrus (EL) 2021/241,¹ millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu, jõustus 2021. aasta veebruaris. Määrust on kaks korda muudetud: määrusega (EL) 2023/435,² millega lisati REPowerEU eesmärgid, ja määrusega (EL) 2024/795,³ millega loodi Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP). Sellele on lisatud kaks delegeeritud määrust, millega kehtestatakse ühised näitajad⁴ ja sotsiaalkulutuste jälgimise meetodika⁵.

Oma 4. juuni 2025. aasta teatises „Taasterahastu „NextGenerationEU“ – tee 2026. aastani“⁶ tuletas komisjon meelde kohaldatavat õigusraamistikku ning taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamise lõppetapi asjakohaseid tähtaegu. Taaste- ja vastupidavusrahastu määruses on sätestatud, et kõik eesmärgid ja sihid reformide elluviimiseks ja investeeringute tegemiseks tuleb täita 31. augustiks 2026⁷.

Käesolevates suunistes teavitatakse liikmesriike programmi rakendamise viimastest etappidest kuni 2026. aasta lõpuni ning pärast 2026. aastat kohaldatavatest menetlustest ja kohustustest. Selles tuletatakse meelde õigusraamistikku ja antakse lisateavet selle kohta, kuidas komisjon kavatses rahastu sulgemise põhiaspekte rakendada. Samuti selgitatakse selles liikmesriikide jätkuvaid kohustusi seoses seire, kontrolli, auditi ja andmete säilitamisega pärast 2026. aastat ning esitatakse taaste- ja vastupidavusrahastuga seotud aruandluskohustuste lõpptähtpäevad.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. veebruari 2023. aasta määrus (EL) 2023/435, millega muudetakse määrust (EL) 2021/241 riiklike taaste- ja vastupidavuskavade REPowerEU peatükkide osas ning määrusi (EL) nr 1303/2013, (EL) 2021/1060 ja (EL) 2021/1755 ning direktiivi 2003/87/EÜ.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL) 2024/795, millega luuakse Euroopa strateegiliste tehnoloogiate platvorm (STEP) ja muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ ning määrusi (EL) 2021/1058, (EL) 2021/1056, (EL) 2021/1057, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 223/2014, (EL) 2021/1060, (EL) 2021/523, (EL) 2021/695, (EL) 2021/697 ja (EL) 2021/241.

⁴ Komisjoni 28. septembri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/2106, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu, ning määratakse kindlaks ühised näitajad ning taaste ja vastupidavuse tulemustabeli üksikasjalikud elemendid.

⁵ Komisjoni 28. septembri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/2105, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu, ning määratakse kindlaks sotsiaalkulutuste aruandluse meetodika.

⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Taasterahastu „NextGenerationEU“ – tee 2026. aastani“, COM(2025) 310 final/2.

⁷ Taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artiklid 18 ja 20 ning vastavate nõukogu rakendusotsuste artikli 2 lõige 4 ja laenuetuse korral artikli 3 lõige 4.

Käesolevate suuniste eesmärk on aidata liikmesriikide ametiasutustel taaste- ja vastupidavusrahastu määrust kohaldada. Liidu õiguse siduva tõlgendamise ainupädevus on Euroopa Liidu Kohtul.

2. ETTEVALMISTUSED SULGEMISEKS

2.1 Taaste- ja vastupidavuskavade muutmine

Et tagada taaste- ja vastupidavuskavade nõuetekohane rakendamine, soovitas komisjon kõigil liikmesriikidel teha 2025. aasta lõpuks⁸ oma taaste- ja vastupidavuskavades vajalikud muudatused. Kõik liikmesriigid on sellised muudatused kas juba teinud või veel teevad neid.

Kogu 2026. aasta jooksul võib siiski juhtuda, et objektiivsete asjaolude tõttu ei ole teatavad eesmärgid ja sihid enam saavutatavad ning seega võivad liikmesriigid taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 21 kohaselt esitada komisjonile põhjendatud taotluse teha ettepanek muuta nõukogu rakendusotsust. Selliste muudatuste võimalust 2026. aastal piiravad aga nii taaste- ja vastupidavusrahastu määruses sätestatud rakendamistähtajad kui ka praktilised kaalutlused.

Kuna eesmärgid ja sihid tuleb saavutada 31. augustiks 2026, ei ole nõukogul võimalik pärast 31. augustit 2026 taaste- ja vastupidavuskavade muudatusi vastu võtta. Lisaks võimaldaks üksnes enne 31. augustit 2026 toimuv vastuvõtmine komisjonil hinnata nende muudetud nõukogu rakendusotsuste alusel esitatud maksetaotlusi ja võtta asjaomane makseotsus vastu õigeaegselt, et teha väljamakse 31. detsembriks 2026, nagu on sätestatud taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 24 lõikes 1.

2.2 Taaste- ja vastupidavuskava muutmistaotluste esitamine

Selleks et komisjon saaks hinnata taaste- ja vastupidavuskavade ning vastavate nõukogu rakendusotsuste muutmise taotlusi kooskõlas punktis 2.1 esitatud ajakavaga, peaksid liikmesriigid, kes soovivad esitada ettepanekuid nõukogu rakendusotsuste muutmiseks, tegema seda hiljemalt 31. maiks 2026.

Pärast seda kuupäeva esitatud muutmistaotluste puhul ei saa komisjon lubada, et viib hindamise lõpule piisavalt aegsasti, et nõukogu saaks muudetud otsuse 31. augustiks 2026 vastu võtta.

⁸ COM(2025) 310, osa 3.1.

3. LÖPPMAKSETAOTLUSTE KÄSITLEMINE, MAKSETE PEATAMINE JA TÜHISTAMINE

3.1. Õigusraamistik

Taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 20 lõike 5 punkti d kohaselt peavad kõik eesmärgid ja sihid olema saavutatud 31. augustiks 2026. Pärast seda kuupäeva liikmesriikide poolt eesmärkide ja sihtide rahuldava täitmise tagamiseks võetud meetmeid ei saa maksetaotluste hindamisel arvesse võtta.

Komisjon hindab viimastes maksetaotlustes sisalduvate eesmärkide ja sihtide täitmise rahuldavust kooskõlas dokumendiga „Raamistik eesmärkide ja sihtide hindamiseks vastavalt taaste- ja vastupidavusrahastu määrusele“, mis avaldati 21. veebruaril 2023⁹.

Kõik maksetaotlused, sealhulgas liidu vahendite haldaja kinnitused, tehtud auditite kokkuvõtted ja kõik nende hindamiseks vajalikud tõendid, tuleb esitada komisjonile 30. septembriks 2026. See tähtaeg on kooskõlas kohaldatavate rahastamis- ja laenulepingutega¹⁰. Kui see on asjakohane, tuleks liidu vahendite haldaja kinnituses märkida, kas lõpule viimine on ainult osaline, ning põhjenduses tuleks vastavalt märkida kõik piirangud, kõrvalekalded või lõpule viimata elemendid.

Kõik komisjoni maksed tuleb teha 31. detsembriks 2026¹¹.

3.2. Tõendite esitamise ja lõppmaksetaotluste menetlemise ajakava

Kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu raames maksetaotluste käsitlemiseks kehtestatud protsesside ja menetlustega kohaldatakse maksetaotluste hindamisel 2026. aasta lõpus järgmist (soovituslikku) ajakava ja tähtaegu.

Pärast maksetaotluste esitamist 30. septembriks 2026 on komisjonil taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 24 lõike 3 kohaselt aega kaks kuud, et esitada oma esialgne hinnang asjaomaste eesmärkide ja sihtide rahuldava täitmise kohta. Komisjon kavatses esitada need esialgsed hinnangud majandus- ja rahanduskomiteele 20. novembriks 2026. Komisjon võtab teadmiseks majandus- ja rahanduskomitee kavatsuse esitada oma arvamus 8. detsembriks 2026 (kõigi 20. novembriks 2026 esitatud esialgsete hinnangute kohta), et komisjon saaks võtta maksete heakskiitmist käsitlevad otsused vastu 18. detsembriks 2026 ja teha asjaomased maksed 31. detsembriks 2026¹².

Hindamise käigus võib komisjon siiski nõuda lisateavet ja/või teha kontrole ja kohapealseid kontrole, nagu on ette nähtud rahastamislepingute artikli 6 lõikes 4 ja laenulepingute artikli 7 lõikes 4. Komisjon ei kavatses siiski hindamistähtaja arvestamist peatada, kuni liikmesriigid

⁹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Taaste- ja vastupidavusrahastu: kaks aastat hiljem. Ainulaadne vahend ELi rohe- ja digipöörde keskmes“, COM(2023) 99, I lisa.

¹⁰ Taaste- ja vastupidavusrahastu rahastamislepingute artikkel 6 ning taaste- ja vastupidavusrahastu laenulepingute artikkel 7.

¹¹ Taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 24 lõige 1 ja põhjendus 53; vt ka nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määruse (EL) 2020/2094 (millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks) artikli 3 lõige 9 ning selles nimetatud erandid.

¹² Kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikliga 24 ja nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määruse (EL) 2020/2094 artikli 3 lõikega 9.

esitavad täiendavad või parandatud dokumendid, kui see ohustab esialgse hinnangu esitamist majandus- ja rahanduskomiteele 20. novembriks 2026.

Nagu on märgitud komisjoni 4. juuni 2025. aasta teatises „Taasterahastu „NextGenerationEU“ – tee 2026. aastani“, julgustatakse liikmesriike tungivalt ette valmistuma ning tagama, et täielikud ja usaldusväärsed tõendid esitatakse võimalikult varakult ja õigeaegselt, et hõlbustada hindamist ja vältida kulukohustuste vabastamist. Kuna komisjoni talituste ja liikmesriikide ametiasutuste vaheliseks teabevahetuseks jääb hindamisperioodil väga vähe aega, tuleks tõendeid komisjoni talitustega mitteametlikult jagada niipea, kui need on kättesaadavad, isegi enne viimaste maksetaotluste ametlikku esitamist. See on eriti tähtis valikuuringuga hinnatavate eesmärkide ja sihtide korral, sest nende rahuldava täitmise kontrollimiseks on sageli vaja liikmesriigi ametiasutuste ja komisjoni vahelist pikemat teabevahetust.

3.3. Maksete peatamine ning eesmärkide ja sihtide mittetäitmine

Taaste- ja vastupidavusrahadu määruses on sätestatud, et kõik eesmärgid ja sihid tuleb saavutada 31. augustiks 2026. See mõjutab eesmäärke ja sihte, mille kohta on tehtud maksete peatamise otsus.

a) Enne 31. augustit 2026

Mis tahes eesmärkide või sihtide puhul, mille maksed on peatatud, peab asjaomane liikmesriik selleks, et peatamine lõpetataks ja peatatud summa välja makstaks, võtma kõik vajalikud parandusmeetmed kuue kuu jooksul alates peatamisotsusest – nagu on sätestatud taaste- ja vastupidavusrahadu määruse artikli 24 lõikes 8 – ja igal juhul hiljemalt 31. augustiks 2026 (vt punkt 3.1).

Kui peatamisotsus on 31. augustil 2026 endiselt jõus, peaksid asjaomased liikmesriigid esitama 30. septembriks 2026 kõik asjakohased tõendid selle kohta, et nad on 31. augustiks 2026 võtnud vajalikud meetmed, et tagada asjaomaste eesmärkide ja sihtide rahuldav täitmine.

b) Pärast 31. augustit 2026

Taaste- ja vastupidavusrahadu määrus ei võimalda pärast 31. augustit 2026 võetud meetmeid arvesse võtta positiivse hinnangu andmiseks. Sellest tulenevalt ei ole pärast seda kuupäeva enam asjakohane alata taaste- ja vastupidavusrahadu määruse artikli 24 lõigetes 6 ja 8 kirjeldatud maksete peatamise menetlust, mille eesmärk on anda liikmesriikidele aega võtta vajalikke meetmeid, et tagada asjaomaste eesmärkide või sihtide rahuldav saavutamine kuue kuu jooksul. Seega, kui leitakse, et mõni eesmärk või siht ei ole pärast 31. augustit 2026 rahuldavalt täidetud, ei algata komisjon maksete peatamise menetlust.

Selle asemel algatab komisjon taaste- ja vastupidavusrahadu määruse artikli 24 lõikes 8 sätestatud vähendamismenetluse, mis võib viia rahalise toetuse ja asjakohasel juhul laenu proportsionaalse vähendamiseni. Kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahadu kohaste vähendamiste ja tagasinõudmiste raamistikuga, mis on esitatud komisjoni teatise „Suunised

taaste- ja vastupidavuskavade kohta¹³ IV lisas, arvutab komisjon mõjutatud summa kooskõlas komisjoni 21. veebruari 2023. aasta teatise¹⁴ II lisas esitatud metoodikaga, mida kasutatakse maksete peatamise arvutamiseks.

Sellest tulenevalt teavitab komisjon liikmesriiki, et ta leiab esialgu, et asjaomane eesmärk või siht ei ole rahuldavalt täidetud, seepärast on liikmesriigil aega kaks kuud, et esitada oma tähelepanekud, enne kui komisjon võtab vastu lõpliku hinnangu. Paralleelselt vähendamismenetluse algatamisega võtab komisjon vastu rakendusotsuse, millega antakse luba ülejäänud summa väljamaksmiseks, tuginedes hinnangule, et ülejäänud eesmärgid ja sihid on rahuldavalt täidetud (vt eelmine punkt).

Kui komisjon liikmesriigi tähelepanekute alusel oma esialgset hinnangut ei muuda, võtab komisjon vastu otsuse rahalise toetuse või laenu vähendamise kohta.

Kui komisjon otsustab liikmesriigi tähelepanekute alusel oma hinnangu täielikult või osaliselt uuesti läbi vaadata, järgitakse asjakohase summa maksmisel analoogia põhjal eelmises punktis kirjeldatud menetlust. Vajalikus ulatuses kasutab komisjon taaste- ja vastupidavusraha määruse põhjenduses 53 ja nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määruse (EL) 2020/2094 artikli 3 lõikes 9 sätestatud võimalust, et tagada liikmesriikidele maksete tegemine.

3.4. Varem täidetud eesmärkide ja sihtide tagasipööramise käsitlemine

Taaste- ja vastupidavusraha määruse artikli 24 lõike 3 kohaselt eeldatakse eesmärkide ja sihtide rahuldava täitmise korral, et „liikmesriik ei ole varem rahuldavalt täidetud eesmärkide ja sihtidega seotud meetmeid muutnud“. Komisjon on selle sätte kohaldamist selgitanud taaste- ja vastupidavusraha tagasipööramise raamistikus, mis võeti vastu 19. septembril 2023¹⁵.

Kuna tagasipööramine on lahutamatu seotud maksetaotluste hindamisega, tagab komisjon, et asjaomane liikmesriik või komisjon käsitleb tagasipööramist lõppmakse tegemise ajaks.

Kui komisjon leiab pärast 31. augustit 2026, et on toimunud tagasipööramine, algatab ta taaste- ja vastupidavusraha määruse artikli 24 lõikes 8 sätestatud vähendamismenetluse, et seada liidu eelarve samasse olukorda nagu siis, kui tagasipööratud eesmärki või sihti ei oleks kunagi peetud rahuldavalt täidetuks. Kooskõlas taaste- ja vastupidavusraha tagasipööramise raamistikuga¹⁶ arvutab komisjon mõjutatud summa kooskõlas komisjoni 21. veebruari 2023. aasta teatise II lisas¹⁷ esitatud maksete peatamise metoodikaga.

Paralleelselt vähendamismenetluse algatamisega võtab komisjon vastu rakendusotsuse, millega antakse luba ülejäänud summa väljamaksmiseks, tuginedes hinnangule, et eesmärgid

¹³ C/2024/4618.

¹⁴ COM(2023) 99 final, II lisa.

¹⁵ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Taaste- ja vastupidavusraha rakendamise edasised sammud“, COM(2023) 545, II lisa.

¹⁶ COM(2023) 545 final, II lisa.

¹⁷ COM(2023) 99 final, II lisa.

ja sihid on rahuldavalt täidetud. See tähendab, et tagasipööramisest mõjutatud summa arvatakse lõplikust makseotsusest maha ja see võib mõjutada kogu makseotsuse summat.

Liikmesriigil on tähelepanekute esitamiseks aega kaks kuud. Liikmesriigi tähelepanekud peaksid tõendama kas seda, et tagasipööramist ei toimunud, või seda, et liikmesriik on võtnud vajalikud meetmed tagamaks, et asjaomane eesmärk või siht on jälle rahuldavalt täidetud. Kuna tagasipööramine on seotud maksetega, võetakse arvesse meetmeid, mida liikmesriik on võtnud kuni komisjoni selle rakendusotsuse kuupäevani, millega makse heaks kiidetakse.

Kui liikmesriigi tähelepanekute alusel vaatab komisjon (osaliselt) läbi oma hinnangu, et eesmärk või siht on tagasi pööratud, võtab komisjon selle põhjal vastu otsuse lubada välja maksta osa ülejäänud maksesummast või kogu ülejäänud summa. Vajalikus ulatuses kasutab komisjon taaste- ja vastupidavusrahastu määruse põhjenduses 53 ja nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määruse (EL) 2020/2094 artikli 3 lõikes 9 sätestatud võimalust, et tagada liikmesriikidele maksete tegemine.

Kui komisjon jääb seisukohale, et üks või mitu eesmärki ja sihti on tagasi pööratud kas makse tegemist lubava komisjoni rakendusotsuse vastuvõtmise ajal või ajal, mil teatati, et tagasipööramine mõjutab kogu maksesummat, võtab ta vastu asjakohase vähendamisotsuse.

Seda arvesse võttes peaksid liikmesriigid 2026. aastal aktiivselt jälgima tagasipööramise riski, et vältida viimaste maksetaotluste hindamist mõjutavat tagasipööramist.

Alates 2027. aastast jälgib komisjon Euroopa poolaasta raames igal aastal ka riigipõhiste soovitude, sealhulgas taaste- ja vastupidavusrahastu meetmetega käsitletud soovitude rakendamist.

3.5. Liidu vahendite haldajate lõplikud kinnitused ja lõplikud auditite kokkuvõtted

Taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 22 lõike 2 punktis c on sätestatud, et maksetaotlusele tuleb lisada liidu vahendite haldaja kinnitus ja auditite kokkuvõtte. Sellest tulenevalt peavad liikmesriigid kooskõlas maksetaotluste esitamise lõpptähtajaga esitama viimasele maksetaotlusele lisatud lõplikud liidu vahendite haldaja kinnitused ja auditite kokkuvõtted 30. septembriks 2026.

Riiklike auditite kavandamisel 2026. aastal kutsutakse liikmesriike üles võtma arvesse viimasesse maksetaotlusesse lisatavate eesmärkide ja sihtide arvu, et tagada auditi asjakohane katvus ja anda õigeaegne kindlus liidu vahendite haldaja lõpliku kinnituse toetuseks.

Pärast viimast maksetaotlust ei tule rohkem liidu vahendite haldaja kinnitusi ega auditite kokkuvõtteid esitada. Kuid nagu on märgitud punktis 6, on liikmesriikidel endiselt kohustus jätkata kontrolli ja auditeid ning teatada nende tulemustest ja (võimalikest) õigusnormide rikkumistest kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikliga 22. Lisaks palutakse liikmesriikidel edastada komisjoni talitustele ka järelkontrollide tulemused eesmärkide ja sihtide kohta, mis võidakse saavutada pärast viimase maksetaotluse esitamist ja pärast viimast makset.

4. FINANTSJUHTIMINE SULGEMISE AJAL

4.1. Varajane eelmaksete tasaarvestamine

Kui liikmesriik on saanud eelmakseid vastavalt taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artiklile 13 või 21d, arvatakse vastav eelmakse summa väljamakse summa põhjal rahalise toetuse ja laenude järgmistest maksetest proportsionaalselt maha. Liikmesriigid võivad taotleda täiendavate summade maksetaotlustest mahaarvamist, et eelmaksed varem tasaarvestada. Tasaarvestamise mehhanism on sätestatud rahastamislepingu artiklis 5 ja laenulepingu artiklis 6.

Liikmesriigid peaksid tagama, et kõik eelmaksed kõigist kättesaadavatest rahastamisallikatest (st taasterahastust „NextGenerationEU“, heitkogustega kauplemise süsteemi raames lubatud heitkoguse ühikute enampakkumisel müümisest ja Brexitiga kohanemise reservist tehtavatest ülekannetest) on 31. detsembriks 2026 täielikult tasaarvestatud. Rahastamislepingute kohaselt tuleb selleks kuupäevaks tasaarvestamata summad tagasi nõuda. Laenulepingute kohaselt muutuvad selleks kuupäevaks tasaarvestamata summad viivitamata tasumisele kuuluvaks ning komisjon võib need sisse nõuda, tasaarveldades need mis tahes nõuetega, mis tuleb liikmesriigile taaste- ja vastupidavusrahastu või muu ELi programmi alusel esitada.

Sellise sissenõudmisvajaduse leevendamiseks julgustatakse liikmesriike taotlema eelmakse kogu ülejäänud summa tasaarvestamist enne viimase maksetaotluse esitamist. Selline varajane tasaarvestamine lihtsustab taaste- ja vastupidavusrahastu finantsasjade sulgemist nii liikmesriikide kui ka komisjoni jaoks, vähendab halduskeerukust rakendamise viimases otsustavas etapis ning maandab võimalike sissenõudmiste või ennetähtaegsete tagasimaksetega seotud riske. Üldisemalt aitab see kaasa usaldusväärsele finantsjuhtimisele, viies väljamaksed ja rahastamisvajadused sulgemisel paremini vastavusse. Samuti minimeeriks see mõju liikmesriikide eelarvetele, kuna kaotaks vajaduse tasaarvestamata vahe pärast taaste- ja vastupidavusrahastu lõppu tagasi nõuda.

4.2. Lõplik kulukohustuste vabastamine seoses alakasutamiseega taaste- ja vastupidavusrahastu lõpus

Nii rahalise toetuse kui ka laenude puhul vabastatakse rahastamis- ja laenulepingute alusel liikmesriigile eraldatud ELi toetuse kasutamata summa pärast seda, kui kõik asjakohased õiguslikud ja maksekohustused on täidetud. Selline kulukohustuste vabastamine ei nõua rahastamis- ja laenulepingute muutmist. Kulukohustuste vabastamise protsess sõltub sellest, milline taaste- ja vastupidavusrahastu kolmest rahastamisallikast vabastatakse.

Täpsemalt:

1. Taasterahastu „NextGenerationEU“ rahalise toetuse ja laenude puhul vabastab komisjon kõik konkreetsele liikmesriigile eraldatud summad, mida ei ole 31. detsembriks 2026 välja makstud, võttes arvesse kõiki ülejäänud kohustusi või menetlusi, millel võib olla finantsmõju.

2. Brexitiga kohanemise reservist üle kantud vahendite puhul vabastab komisjon kõik konkreetsele liikmesriigile eraldatud summad, mida ei ole 31. detsembriks 2026 välja makstud, võttes arvesse kõiki ülejäänud kohustusi või menetlusi, millel võib olla finantsmõju.

3. Heitkogustega kauplemise süsteemi lubatud heitkoguse ühikute enampakkumise kaudu kättesaadavaks tehtud vahendite puhul vabastab komisjon kõik konkreetsele liikmesriigile eraldatud summad, mida ei ole 31. detsembriks 2026 välja makstud, võttes arvesse kõiki ülejäänud kohustusi või menetlusi, millel võib olla finantsmõju.

5. ARUANDLUSKOHUSTUS

Kuigi taaste- ja vastupidavusrahanõu määruses on sätestatud taaste- ja vastupidavusrahanõu rakendamise lõppkuupäev, ei ole ei määruses ega kahes delegeeritud määruses sätestatud aruandlusnõuete lõppkuupäevi. Et minimeerida andmete kogumisega seotud haldustööd, tagades samal ajal taaste- ja vastupidavusrahanõu järelehindamiseks vajaliku läbipaistvuse ja andmete kättesaadavuse, eeldab komisjon, et liikmesriigid esitavad pärast 2026. aastat aruandeid ainult väga piiratud asjaoludel, nagu on kirjeldatud järgmistes punktides.

5.1. Lõplik kaks korda aastas esitatav aruanne eesmärkide ja sihtide kohta

Kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/2106 artikliga 2 antakse liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavade täitmisel tehtud edusammude kohta aru igal aastal hiljemalt 30. aprillil ja 15. oktoobril. Võttes aga arvesse, et eesmärgid ja sihid tuleb saavutada 31. augustiks 2026 ning viimased maksetaotlused tuleb esitada 30. septembriks 2026, on komisjonil juba olemas liikmesriigi seisukoht taaste- ja vastupidavuskavade kõigi eesmärkide ja sihtide saavutamisel tehtud edusammude kohta. Seega oleks 15. oktoobri 2026. aasta aruanne üleliigne. Viimase aruandlusvooru tähtaeg on seega 30. aprill 2026.

5.2. Lõplik kaks korda aastas esitatav aruanne ühiste näitajate kohta

Kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahanõu määruse artikliga 29 ja komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2021/2106 artikliga 2 peavad liikmesriigid esitama kaks korda aastas (28. veebruariks ja 31. augustiks) aruande ühiste näitajate kohta.

Võttes arvesse ühiste näitajate asjakohasust oluliste väljund- ja tulemusnäitajatena, viivitusi andmete kogumisel ja vajadust koguda parimaid kättesaadavaid andmeid järelehindamiseks, mis tuleb teha 31. detsembriks 2028, peavad liikmesriigid andma 2027. aastal ühiste näitajate kohta aru kaks korda ja esitama 2028. aasta veebruaris ühiste näitajate kohta lõpparuande. Viimase aruandlusvooru osana peavad liikmesriigid konsolideerima kõik varasemad hinnangulised väärtused. Kui see ei ole võimalik, peavad liikmesriigid esitama lõpliku hinnangu ja selgituse kasutatud meetodika kohta.

5.3. Lõpparuanne 100 lõpliku vahendite saaja kohta, kes saavad kõige rohkem rahalisi vahendeid

Kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikliga 25a peavad liikmesriigid kaks korda aastas esitama andmed 100 lõpliku vahendite saaja kohta, kes saavad taaste- ja vastupidavuskavade alusel kõige rohkem rahalisi vahendeid. Kooskõlas komisjoni suunistega peavad kõik liikmesriigid ajakohastama oma riiklikes portaalides avaldatud andmeid vähemalt kaks korda aastas ning neil palutakse need ajakohastatud andmed komisjonile edastada samal ajal kui aprillis ja oktoobris esitatavad poolaastaruanded.

Selleks et võtta arvesse viivitusi andmete kättesaadavuses ja anda teavet vahendite lõppkasutuse kohta, peavad liikmesriigid jätkama riiklike portaalide ajakohastamist kaks korda aastas ja esitama komisjonile viimase poolaastapõhise teabe vahendite lõplike saajate kohta 2028. aasta aprillis.

Nagu on nõutud taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 25a lõikes 4, peavad liikmesriigid haldama riiklike portaale vähemalt 31. detsembrini 2028 ning eemaldama avaldatud andmekogumist kõik isikuandmed kahe aasta möödumisel selle eelarveaasta lõpust, mil asjaomasele lõplikule vahendite saajale rahalisi vahendeid anti.

5.4. Aruandlus kliimaga seotud kulutuste kohta jätkub

Kooskõlas nõukogu järeldustega taasterahastu „NextGenerationEU“ rohevõlakirjade kohta (7817/21¹⁸) rahastab komisjon osa taaste- ja vastupidavusrahastu alusel tehtavatest väljamaksetest taasterahastu „NextGenerationEU“ rohevõlakirjadega, mida toetab tugev ja usaldusväärne raamistik, mis sisaldab nõuet anda aru tulu kasutamise kohta. Sellest tulenevalt nõutakse rahastamislepingu artiklis 7 ja laenulepingu artiklis 8 liikmesriikidelt taaste- ja vastupidavusrahastu maksetaotluse esitamisel positiivse kliimamarkeriga reformide ja investeeringute kumulatiivsete kulude kohta aruannet, mille põhjal koostatakse komisjoni aruanne rohevõlakirjadest saadud tulu kasutamise kohta. Mõne sellise meetme rakendamine liikmesriigi tasandil võib jätkuda ka pärast 2026. aastat. Seepärast peaksid liikmesriigid jätkama kliimamärgisega reformide ja investeeringutega seotud kumulatiivsete kulude andmete esitamist seni, kuni teatatud summad vastavad konkreetse meetme või allmeetme hinnangulistele kuludele, millele on määratud positiivne kliimakoefitsient, või kuni 31. detsembrini 2031, olenevalt sellest, kumb on varasem. Selline aruandlus peaks toimuma vähemalt kaks korda aastas (juuni lõpuks ja detsembri lõpuks). Kui muudatusi ei ole või meetme kulud on lõpetatud ja lisakulusid ei ole oodata, tuleks ka sellest teatada. Komisjon pakub selleks otstarbeks aruandlusvahendit ka edaspidi.

¹⁸ Nõukogu järeldused ELi uue põlvkonna roheliste võlakirjade kohta – Heakskiitmine (2021), 7817/21.

6. KONTROLLID, AUDITID JA ANDMETE SÄILITAMINE PÄRAST 2026. AASTAT

Komisjoni ja liikmesriikide vahel taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamiseks sõlmitud rahastamis- ja laenulepingute kohaselt peavad liikmesriigid võtma teatavaid meetmeid liidu finantshuvide kaitsmiseks¹⁹. Need kohustused hõlmavad eel- ja järelkontrolli ning audititööd, samuti arvestuse pidamist ja aruandluskohustusi. Taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 22 lõike 1 kohaselt võivad liikmesriigid tugineda oma tavapärastele riigieelarve haldamise süsteemidele.

Liikmesriikide kohustust kaitsta liidu finantshuve kohaldatakse taaste- ja vastupidavusrahastust toetatavate meetmete suhtes olenemata liikmesriikidele tehtavate liidu maksete ajakavast ning see kohustus säilib ka pärast 2026. aastat.

Komisjon tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruse sätteid kohaldatakse üksnes asjaomastes nõukogu rakendusotsustes sisalduvate reformide ja investeeringute suhtes. Samuti tuletab komisjon meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu määruse sätteid kohaldatakse kõigi kulude suhtes, mis on tekkinud nõukogu rakendusotsustes sisalduva konkreetse taaste- ja vastupidavusrahastu meetme rakendamisel, võtmata selle kindlaksmääramisel arvesse esialgseid eelarvekalkulatsioone või -prognoose.

6.1. Riiklikud kontrollid ja auditid jätkuvad

Komisjoni ja liikmesriikide vahel sõlmitud rahastamislepingutel ja asjakohasel juhul laenulepingutel puudub lõppkuupäev. Pärast 2026. aastat tehtavate riiklike kontrollide ja auditite puhul rõhutab komisjon eelkõige järgmisi kohustusi.

Liikmesriigid peavad kooskõlas rahastamis- ja laenulepingute 3. ja 4. põhinõudega tagama **asjakohased meetmed ja menetlused, et kindlustada eesmärkide ja sihtide täitmine** ning esitatud teabe täpsuse, sealhulgas nii eel- kui ka järelkontrollid ja auditid. Kuigi kõik eelkontrollid peavad toimuma enne maksetaotluse esitamist, siis juhul, kui eesmärkide ja sihtide saavutamise seotud järelkontroll ei ole maksetaotluse esitamise ajaks lõpule viidud, soovitatakse liikmesriikidel viia see lõpule viimase makse ajaks ja hiljemalt 2027. aasta esimeseks kvartaliks. Liikmesriike innustatakse jagama neid tulemusi komisjoniga niipea, kui need on kättesaadavad.

Liikmesriigid peavad kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu määruse²⁰ artikli 22 lõikega 1 ning 1. ja 2. põhinõudega tagama tulemuslikud ja tõhusad **eelkontrollid, et kaitsta liidu finantshuve**. Sellised eelkontrollid hõlmavad kontrole enne liikmesriikide poolt taaste- ja vastupidavusrahastu meetmetega seotud maksete tegemist (st maksed töövõtjatele, lõplikele vahendite saajatele jne). Kohustus jätkata neid eelkontrole kehtib seni, kuni liikmesriik on kõik sellised maksed teinud, isegi kui see juhtub pärast 2026. aastat. Konkreetsete rahastamisvahendite, toetuskavade ja omakapitalisüstide puhul, mille kohta liikmesriigid on

¹⁹ Rahastamislepingu artikli 11 lõige 1 ja laenulepingu artikli 20 lõige 1.

²⁰ Taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 22 lõikes 1 on sätestatud: „Liikmesriigid kui rahastu kaudu toetuse saajad või laenu võtjad võtavad rahastu rakendamisel liidu finantshuvide kaitsmiseks ning selle tagamiseks, et rahastust toetatavate meetmetega seotud vahendeid kasutatakse kooskõlas kohaldatava liidu ja riigisisese õigusega, kõik asjakohased meetmed, mis puudutavad eelkõige kelmuste, pettuste, korruptsiooni ja huvide konflikti ärahoidmist, avastamist ja kõrvaldamist.“

sõlminud õiguslikud kokkulepped kooskõlas nõukogu rakendusotsuse nõuetega, sealhulgas liidu finantshuvide kaitset käsitlevate sätetega, eeldatakse, et liikmesriigid tagavad nende meetmete rakendamise kooskõlas asjaomaste õiguslike kokkulepete ning nendes sisalduvate kontrolli- ja auditeerimiskohustustega.

Lisaks eelkontrollidele peavad liikmesriigid kooskõlas taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 22 lõikega 1 ning 1., 2. ja 5. põhinõudega jätkama **järelekontrollide ning piisavate ja sõltumatute auditite tegemist, et tagada liidu finantshuvide kaitse**. Sellised järelekontrollid ja auditid hõlmavad kontrollid ja auditeid, mis tehakse pärast seda, kui liikmesriik on teinud taaste- ja vastupidavusrahastu meetmetega seotud maksed, ning mis on eelkõige seotud pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktide ning topeltrahastamise ärahoidmise, avastamise ja kõrvaldamisega. Liikmesriigid peavad järelekontrollid ja auditeid tegema seni, kuni nende kohustused on täidetud. Samuti eeldatakse, et liikmesriigid lisavad liidu finantshuvide kaitsmise eesmärgil asjaomaste riiklike ametiasutuste tegevuse kavandamise järelekontrollid ja auditid, kuni kõik liikmesriikide taaste- ja vastupidavusrahastu meetmetega seotud maksed ning kontrollid ja auditid on tehtud, üldjuhul riskipõhiselt. Riskipõhised kontrollid ja auditid peaksid keskenduma konkreetsetele suure riskiga teemadele (st huvide konflikt, pettus, korruptsioon, topeltrahastamine) või konkreetsetele suure riskiga juhtumitele. Selle tulemusena peaksid kavandatud järelekontrollid ja auditid toimuma 2027. aastal, võimalik, et ka 2028. aastal.

Lisaks kavandatud tööle järelekontrollide ja auditite alal peavad liikmesriigid ka edaspidi reageerima õigusnormide rikkumiste teadetele, eelkõige seoses pettuste, korruptsiooni ja huvide konfliktiga, ning jätkama selliste taaste- ja vastupidavusrahastu meetmetega seotud juhtumite uurimist ka tulevikus.

Liikmesriigid peavad kooskõlas 2. põhinõudega jätkama asjakohaste meetmete võtmist ebaseaduslikult omastatud vahendite tagasinõudmiseks.

Nagu on märgitud punktis 3.5, ei tule pärast lõppmaksetaotluse esitamist rohkem liidu vahendite haldaja kinnitusi ega auditite kokkuvõtteid esitada. Sellest hoolimata palutakse liikmesriikidel esitada oma kontrollide ja auditite tulemused komisjonile niipea, kui need on platvormi EU SEND²¹ kaudu kättesaadavad, välja arvatud juhul, kui komisjon on teatanud teisiti. Komisjon võib teha auditeid, et kontrollida, kas liikmesriigid täidavad jätkuvalt eespool nimetatud kohustusi.

Komisjon on hinnanud iga riikliku kontrollisüsteemi piisavaks vastavalt taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artikli 19 lõike 3 punktile j. Kuigi liikmesriigid ei ole kohustatud pärast 2026. aastat säilitama komisjoni poolt hinnatud ja aastatel 2021–2026 taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamisel kasutatud täpseid struktuure, peavad nad siiski tagama, et olemasolevad struktuurid on vastavate nõuete ja funktsioonide jaoks piisavad. Pärast 2026. aastat säilitatavate struktuuride üle otsustavad liikmesriigid ise, võttes arvesse näiteks tehtavate kontrollide intensiivsust ja kulutõhususe kaalutlusi. Liikmesriigid peaksid teavitama komisjoni

²¹ EU SEND on veebipõhine teabevahetusplatvorm, mis tagab dokumentide turvalise edastamise komisjoni ja väliste sidusrühmade vahel.

kõigist ühtse kontaktpunktiga seotud muudatustest vastavalt rahastamislepingu artiklile 14 ja 1. põhinõudele. See ühtne kontaktpunkt peaks koordineerima vastamist komisjoni, Euroopa Prokuratuuri, OLAFi, Euroopa Kontrollikoja või muude asjaomaste asutuste taotlustele ja nende taotluste järelmeetmeid.

6.2. Teabe säilitamine ja sellele juurdepääs

Mitme sätte kohaselt peavad liikmesriigid säilitama taaste- ja vastupidavusrahastu meetmetega seotud andmed, mis on asjakohased ka pärast 31. detsembrit 2026, ja tagama neile juurdepääsu. Täpsemalt:

- Rahastamislepingu artikli 11 lõike 1 punkti c ja laenulepingu artikli 20 lõike 1 punkti c kohaselt peavad liikmesriigid koguma andmeid vahendite saajate, töövõtjate, alltöövõtjate ja tegelike kasusaajate kohta ning tagama andmetele juurdepääsu.
- Rahastamislepingu artikli 11 lõike 1 punkti d ja laenulepingu artikli 20 lõike 1 punkti d kohaselt peavad liikmesriigid säilitama andmeid kooskõlas finantsmääruse²² artikliga 133.
- Rahastamislepingu artikli 12 lõikega 2 ja laenulepingu artikli 21 lõikega 2 on kehtestatud lisanõuded, mille kohaselt tuleb säilitada ja esitada piisavad tõendavad dokumendid, mis tõendavad, et taaste- ja vastupidavuskava on nõuetekohaselt rakendatud, et selle rakendamine on kooskõlas rahastamislepingus ja laenulepingus loetletud kohustustega ning et nõukogu rakendusotsuses kindlaks määratud eesmärgid ja sihid on rahuldavalt täidetud.

Finantsmääruse (uuesti sõnastatud) artikli 133, rahastamislepingu artikli 12 ja laenulepingu artikli 21 kohaselt tuleb andmeid säilitada viis aastat alates lõppmakse kuupäevast. Järjepideva lähenemisviisi saavutamiseks kutsub komisjon kõiki liikmesriike üles tagama andmete säilitamise ja kättesaadavuse vähemalt 31. detsembrini 2031. Lisaks tuleb finantsmääruse artikli 133 lõike 2 kohaselt selliseid andmeid, toimikuid ja dokumente, mis on seotud auditite, edasikaebuste, kohtuvaidluste või nõuete menetlemisega, mis tulenevad juriidilistest kohustustest, või OLAFi juurdlustega, säilitada seni, kuni sellised auditid, edasikaebused, kohtuvaidlused, nõuete menetlemine või juurdlused on lõpule viidud. Kui neid andmeid auditite, kontrollide või juurdluste raames taotletakse, tuleb need esitada komisjonile, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF), Euroopa Kontrollikoja ja Euroopa Prokuratuurile.

6.3. ELi kontrollid, auditid ja uurimised jätkuvad

Rahastamislepingute ja laenulepingute²³ tingimuste kohaselt kasutab komisjon jätkuvalt oma õigust teha seoses taaste- ja vastupidavuskavade rakendamisega kontrolle, läbivaatamisi ja auditeid kuni viie aasta jooksul pärast lõppmakse tegemist.

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2024. aasta määruse (EL, Euratom) 2024/2509 (mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid) (uuesti sõnastatud) artikkel 133 (ELT L 26.9.2024, lk. 1); asendab finantsmääruse eelmise versiooni artiklit 132.

²³ Rahastamislepingu artikkel 12 ja laenulepingu artikkel 21.

See kontrollitegevus on seotud eesmärkide ja sihtide rahuldava täitmise kohta esitatud teabe ja põhjendustega; liidu finantshuve kahjustava pettuse, korrupsiooni ja huvide konfliktide ärahoidmise, avastamise ja kõrvaldamisega, sealhulgas rahastamislepingu artikli 11 kohaldamisega, ning rahastamislepingu artikli 4 lõike 2 kohaldamisega seoses topeltrahastamisega. Samuti võivad OLAF, Euroopa Prokuratuur ja Euroopa Kontrollikoda kasutada oma vastavaid õigusi, nagu on ette nähtud rahastamislepingu artikli 12 lõikes 3 ja laenulepingu artikli 21 lõikes 3.

Lisaks nõudele säilitada andmeid, toimikuid ja dokumente ning tagada neile juurdepääs (punkt 6.1) peavad liikmesriigid tegema koostööd eespool nimetatud kontrollide, läbivaatamiste, auditite ja uurimiste läbiviimisel. Sellest tulenevalt annavad liikmesriigid komisjoni, OLAFi, Euroopa Kontrollikoja ja asjakohasel juhul Euroopa Prokuratuuri ametnikele juurdepääsu kohtadele ja hoonetele, kus on tehtud taaste- ja vastupidavusrahadust rahastatud investeeringuid ja reforme, ning kehtestavad samad kohustused kõigile väljamakstud vahendite lõplikele saajatele. Liikmesriikidel palutakse määrata ühtne kontaktpunkt (vt punkt 6.1) või muu spetsiaalne kontaktpunkt päringutele vastamiseks või kontaktide hõlbustamiseks eespool nimetatud kontrollide, läbivaatamiste, auditite ja uurimiste raames pärast 2026. aastat.

Komisjon jätkab nii pärast 31. detsembrist 2026 kui ka enne seda esitatud, kuid endiselt täitmata auditisoovituste jälgimist. Komisjon kasutab ka edaspidi oma õigust nõuda rahalised vahendid tagasi juhtudel, mis on ette nähtud taaste- ja vastupidavusrahadust vahendite vähendamise ja tagasinõudmise raamistikus²⁴. Vajaduse korral tagab komisjon OLAFi finantssoovituste tõhusa rakendamise.

6.4. Menetlused (võimalikest) õigusnormide rikkumisest teatamisest jätkuvad

Kui praegu peavad liikmesriigid komisjonile (võimalikest) õigusnormide rikkumistest liidu vahendite haldaja kinnituste ja maksetaotlustele lisatud auditite kokkuvõtete kaudu teatama, siis pärast viimast maksetaotlust liidu vahendite haldaja kinnitusi ei esitata. Seepärast ja tagamaks, et (võimalikest) õigusnormide rikkumistest teatatakse ka pärast lõppmaksetaotluse esitamist, kutsub komisjon liikmesriike üles kasutama selleks rikkumisjuhtumite haldamise süsteemi (IMS). Lisaks palutakse liikmesriikidel teatada sellistest juhtumitest ka majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraadile (DG ECFIN) platvormi „EU SEND“ kaudu²⁵.

Peale selle on liikmesriigid vastavalt OLAFi määrusele 883/2013²⁶ kohustatud säilitama asjakohased menetlused, millega tagatakse, et võimalikest pettuse, korrupsiooni või muu liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse juhtumitest teatatakse OLAFile uurimise eesmärgil²⁷. Pärast viimase liidu vahendite haldaja kinnituse ja auditite kokkuvõtte esitamist tuleb sellistest juhtumitest OLAFile viivitamata ja kindlaksmääratud tähtaja jooksul

²⁴ C/2024/4990, komisjoni teatis „Suunised taaste- ja vastupidavuskavade kohta“, IV lisa.

²⁵ Majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat loob iga liikmesriigi jaoks eraldi kanali, mis võimaldab neil seda platvormi kasutada pettusekahtlustest teatamiseks.

²⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999.

²⁷ Uurimise eesmärgil esitatavad aruanded tuleks saata OLAFi ühtsele kontaktpunktile e-posti aadressil (OLAF-FMB-SPE@ec.europa.eu).

teatada. ELi toimimise lepingu artiklit 325 silmas pidades ja OLAFi määruse artikli 8 lõike 3 kohaselt on liikmesriigid kohustatud edastama OLAFi ameti taotlusel või omal algatusel viivitamata mis tahes teabe, dokumendid või andmed, mida peetakse asjakohaseks, et võidelda pettuse, korruptsiooni või muu Euroopa Liidu finantshuve kahjustava ebaseadusliku tegevuse vastu, välja arvatud juhul, kui seda ei luba riigisisene õigus.

Lisaks on Euroopa Prokuratuuri tõhustatud koostöös osalevatel liikmesriikidel kohustus teavitada Euroopa Prokuratuuri kuriteo kahtlusest kooskõlas nõukogu määruse (EL) 2017/1939 artikli 24 lõikega 1²⁸. Mis tahes tegevusest, mis võib kujutada endast Euroopa Prokuratuuri pädevusse kuuluvat kuritegu, tuleks teatada Euroopa Prokuratuuri spetsiaalse IT-platvormi kaudu.

Liikmesriigid peavad kooskõlas finantsmääruse artikli 36 lõikega 8 esitama teabe asjaolude ja järelduste kohta, mis on kindlaks tehtud lõplike kohtuotsuste või lõplike haldusotsuste kontekstis ning mille puhul osutatakse finantsmääruse artikli 138 lõike 1 punkti c alapunktis iv ja punktis d sätestatud alustele, kui nad sellisest teabest teada saavad. Komisjon innustab liikmesriike kasutama selleks rikkumisjuhtumite haldamise süsteemi (IMS).

²⁸ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel.